Съдът на ЕС: хомосексуалността може да бъде основание за предоставяне на убежище

Публикуван на: 07-11-2013
Източник: Портал Европа

Публикуваме Решение по дело C-199/12, C-200/12, C-201/12 X, Y, Z/Minister voor Immigratie en Asiel на Съда на Европейския съюз.

Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответс твие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Търсещите убежище хомосексуалисти могат да съставляват определена социална група, която би могла да бъде преследвана поради сексуалната им ориентация

В този контекст съществуването в страната на произход на наказание лишаване от свобода, с което се наказват хомосексуални действия, е възможно само по себе си да представлява акт на преследване, при условие че това наказание действително се прилага

Съгласно европейска директива1, която се позовава на разпоредбите на Женевската конвенция2, всеки гражданин на трета страна, който поради основателните си опасения от преследване по причина на своята раса, вероизповедание, националност, политическите си възгледи или принадлежността си към определена социална група се намира извън страната, чийто гражданин е той, и който не може или поради тези опасения не желае да се обърне за закрила към тази страна, може да поиска да му бъде предоставен статут на бежанец. В този контекст актовете на преследване трябва да бъдат достатъчно сериозни по своето естество или по повторяемия си характер, за да представляват тежко нарушение на основните права на човека.

X, Y и Z са граждани съответно на Сиера Леоне, на Уганда и на Сенегал. Те са подали молби за предоставяне на статут на бежанец в Нидерландия, като се позовават на основателните си опасения от преследване в страните им на произход въз основа на сексуалната им ориентация. Извършването на хомосексуални действия е обявено и в трите страни за престъпление, за което

Copyrights © 2003-2007 Europe.bg

могат да бъдат налагани тежки наказания — от глоби с голям размер до лишаване от свобода, а в някои случаи и доживотен затвор.

Нидерландският Raad van State (Държавен съвет, Нидерландия), който разглежда делата като последна инстанция, отправя до Съда преюдициално запитване относно преценката на молбите за предоставяне на статут на бежанец съгласно разпоредбите на директивата. Националната юрисдикция пита Съда дали може да се счита, че гражданите на трети страни с хомосексуална ориентация образуват „определена социална група“ по смисъла на директивата. Освен това Raad van State пита как националните органи трябва да преценяват какво представлява акт на преследване във връзка с хомосексуални действия в този контекст и дали криминализирането на тези действия в страната на произход на молителя с възможността за лишаване от свобода представлява преследване.

В постановеното днес решение Съдът най-напред прие за безспорно, че сексуалната ориентация на дадено лице представлява характеристика, до такава степен съществена за неговата идентичност, че не би следвало да се изисква от това лицето да се откаже от нея. В това отношение Съдът приема, че наличието на наказателно законодателство, което е насочено конкретно към хомосексуалните лица, позволява да се установи, че тези лица представляват отделна група, разглеждана като различна от заобикалящото я общество.
При все това, за да бъде преследване по смисъла на Женевската конвенция, нарушението на основните права трябва да достигне до определена степен на тежест. Поради това не всяко нарушение на основните права на търсещо убежище хомосексуално лице достига непременно тази степен на тежест. В този контекст единствено наличието на законодателство, обявяващо хомосексуалните действия за наказуеми, не би могло да се счита за толкова тежко нарушение, че да представлява преследване по смисъла на директивата. От друга страна, наказание лишаване от свобода, с което се наказват хомосексуални действия, е възможно самт по себе си да представлява акт на преследване, ако това наказание действително се прилага.
При тези условия, когато търсещо убежище лице се позовава на съществуващо в неговата страна на произход законодателство, което обявява за наказуеми хомосексуални действия, националните власти следва да проверят всички относими факти, свързани със страната на произход, включително нейните закони и подзаконови актове, както и начина на тяхното прилагане. В рамките на тази проверка посочените власти трябва по-специално да определят дали в страната на произход на молителя наказанието лишаване от свобода се прилага в действителност.

Що се отнася до въпроса дали е разумно да се очаква дадено лице, търсещо убежище, да прикрива своята хомосексуалност в страната си на произход, за да избегне преследване или да се въздържа от изразяване на тази сексуална ориентация, отговорът на Съда е отрицателен. Той счита, че изискването членовете на социална група, които споделят една и съща сексуална ориентация, да прикриват последната, противоречи на самото признаване на наличието на характеристика, която е толкова съществена за идентичността, че не би следвало да се изисква от заинтересованите лица да се откажат от нея. Според Съда следователно не е допустимо да се очаква, че за да избегне преследване, дадено лице, търсещо убежище, трябва да прикрива своята хомосексуалност в

Copyrights © 2003-2007 Europe.bg

страната си на произход.

1. Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29 април 2004 година относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила (ОВ L 304, стр. 12; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 7, стр. 52).
2. Конвенция за статута на бежанците, подписана в Женева на 28 юли 1951 г. (Recueil des traitйs des Nations unies, том 189, стр. 150, № 2545 (1954), влязла в сила на 22 април 1954 г. Тя е допълнена и изменена с Протокола за статута на бежанците, подписан в Ню Йорк на 31 януари 1967 г. и влязъл в сила на 4 октомври 1967 г

Copyrights © 2003-2007 Europe.bg